

FÖGLÖ
KOMMUN

ANDTS-plan

Föglö grundskola

Fastställd av bildningsnämnden
Uppdaterad: 17.05.2022 § 48

Innehåll

ANDTS står för alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel.

Definitionen för tobak i denna plan, se Finlex Tobakslagen §2.

ANDTS-planen innefattar skolans policy med handlingsplan inom området.

Syfte

- Förebygga användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel.
- Trygga ett sunt och självständigt liv hos de unga.
- Att skolan snabbt reagerar och agerar vid misstanke om bruk av droger eller spel.
- Att skolans personal, elever och vårdnadshavare ska känna till vad som gäller i skolans verksamhet och hur skolan hanterar situationer där ANDTS orsakar oro.

Mål

- Varje elev ska ha kunskap och insikter om hur droger kan skada kroppen.
- Eleverna ska känna till och ha kunskaper om beroendeframkallande medels inverkan på hälsan. Även spelberoende ingår.
- Eleverna ska stödjas i personlighetsutvecklingen så att de genom en god självkänsla kan våga stå emot beroendeframkallande droger och spel den dag detta är ett faktum.
- Varje vuxen i skolsamfundet skall känna till att man alltid utgör en förebild för de unga.
- Förebygga användandet av ANDTS hos eleverna.
- Minska eller stoppa användandet av nämnda ämnen hos elever som redan använder dessa.

Förhållningssätt till alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Elever och skolpersonal har rätt till en trygg och hälsofrämjande arbets- och studiemiljö.

Att förebygga ANDTS-bruk ingår som en del av skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Skolan ska vara fri från alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS) samt agera direkt vid oro för en elevs ANDTS-bruk.

All skolpersonal ska agera om ANDTS förekommer på skolans område eller i skolans verksamhet. Om oro väcks för en minderårig elev ska barnskyddsanmälan göras utan dröjsmål av den yrkesperson hos vilken oron väckts.

En del rusmedel kan förefalla mindre farliga än andra. Det är dock ett faktum att alla rusmedel, även de vanligen förekommande ämnena som tobak och alkohol, är hälsovådliga och beroendeframkallande. Tobaksrökningen ökar också risken för att barnet skall börja experimentera med andra droger.

Detta gäller på skolan:

- På skolområdet är det förbjudet att använda tobaksprodukter enligt Finlex, Allmänna rökförbud §74.
- För minderåriga är det även förbjudet att inneha tobaksprodukter.
- Alkoholbruk är förbjudet i skolans utrymmen.

- Eleverna får inte inneha alkohol i skolans utrymmen.
- Det är förbjudet att vara påverkad av alkohol eller andra droger samt att ha kvarstående påverkan av alkohol eller andra droger under skoltid.
- Användning, innehav eller försäljning av narkotika är förbjudet och ska enligt lagen anmälas till polisen.
- Användning av dopningspreparat är förbjudet i skolans utrymmen och verksamheter.
- Spel om pengar är förbjudet för minderåriga och ska inte förekomma under skoltid eller i skolans verksamheter.

Förebyggande åtgärder

- Åk 1–2 jobbar med konflikthantering och att stärka självkänslan enligt programmet stegvis.
- Åk 3–4 följer tobakspreventionsprogrammet EFFEKT, som är ett preventionsprogram mot tobak som byggs på med kunskap om övriga rusmedel. EFFEKT är ett beprövat koncept där man informerar eleverna om hur hälsan påverkas av tobaksanvändande och övriga rusmedel.
- Livskunskap, som främjar elevernas självkänsla.
- Positiv pedagogik för att stärka elevernas självkänsla.
- Jobbar i klassen med kunskap om hur man är trygg på nätet och rekommendationer om användandet av media.
- Rädda barnens informationstillfällen ”Barnens internet”.
- Åk 5–6 behandlar ANDTS inom ämnet hälsokunskap där grundläggande kunskap om skadeverkningar tas upp.
- Åk 7–9 undervisas om de skadliga hälsoeffekterna av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel, via kursplanen för biologi och hälsokunskap.
- Information gällande drogpolicy och handlingsplan gällande ANDTS.
- Fältarna avlägger varje läsår besök på Föglö i syfte att göra sig kända bland våra ungdomar, speciellt gällande eleverna i åk nio, som inom kort kommer att fortsätta i en mottagande skola på fasta Åland.
- Eleverna tar del av material, föreläsningar och övrigt som erbjuds skolan under skolåret.
- Deltar i ”Hälsa i skolan undersökningen” som görs av THL.
- Alla vuxna som delgivits övervakningsansvar eller annan uppgift i samband med resor som berör skolelever där skolan är arrangör avstår från att inhandla produkter som berörs av detta handlingsprogram.
- ANDTS-planen presenteras på föräldramöten.

Åtgärder vid droganvändning.

Skolan följer Ålands landskapsregerings publikation ”Riktlinjer för preventionsarbete i åländska skolor” Se bifogade handlingsplaner.

Handlingsplan

Tobak: Första gången eleven/studeranden påträffas med tobak:

Tilltala eleven/studeranden och förklara för hen att tobaksanvändning är förbjudet på skolans område och att vuxna är skyldiga att ingripa.

Klassföreståndare, grupphandledare eller en annan lärare kontaktar elevens/studerandens vårdnadshavare senast nästa dag (då det gäller en minderårig).
Förbered eleven/studeranden på att vårdnadshavarna kommer att kontaktas.

Gör en notering i Wilma/Fronter till klassföreståndare/grupphandledare och en notering för eleven/studeranden.

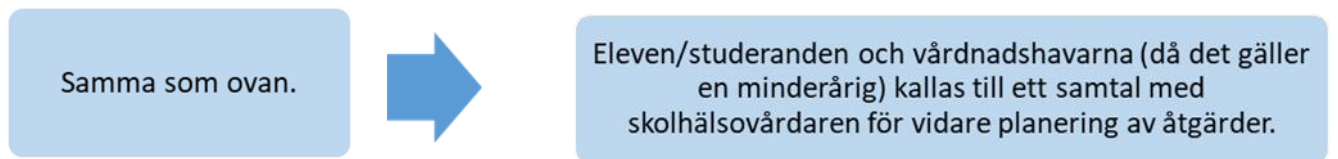

Rektor eller klassföreståndare/grupphandledare kontaktar skolhälsovårdaren eller den person som ansvarar för tobaksavvänjning på skolan.

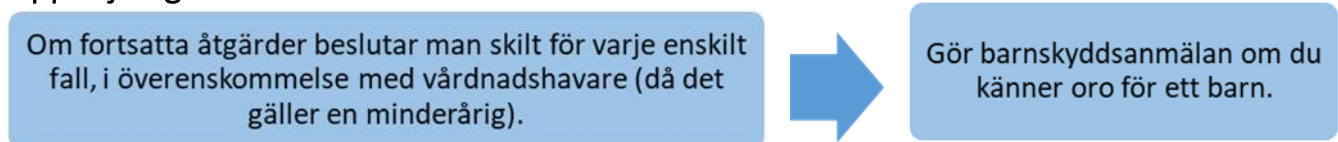

Skolhälsovårdaren kallar eleven/studeranden till ett stödsamtal, t.ex. enligt SOTIS-modellen (Samtal Om Tobak I Skolan). Tobaksavvänjning erbjuds vid behov och uppföljningssamtal bokas in.

Vid upprepat beteende :

Uppföljning:

Vid oro för en elevs bruk av alkohol, narkotika, dopning och spel

Någon i skolans personal känner oro för en elevs bruk.

Prata med övrig skolpersonal. Upplever andra också oro?
Informera: elevvårdsgrupp och rektor.

Diskussion med eleven och hans vårdnadshavare:

- rektor och/eller lärare kallar elev/studerande och vårdnadshavarna till samtal.
- framför oron för den unga (t.ex. förändringar i beteendet, frånvaro).
- fråga om vårdnadshavarnas observationer av elevens bruk och mående.
  - fråga den unga om bruk och hur hen mår.

Plan för uppföljning och dokumentation i samarbete med elevvårdsgruppen och vårdnadshavarna.

Vid fortsatt/återkommande oro

- hänvisning till vård och stöd enligt behov (erbjud samtyckesblankett om stöd/vård behövs från flera instanser).
- vid behov kontaktas barnskyddet för konsultation/ barnskyddsanmälan (då det gäller en minderårig).

Allmänt:

Stödåtgärder för en elev bör planeras och följas upp i samverkan mellan elev och vårdnadshavare (då det gäller en minderårig), och berörda parter såsom skola, barnskydd, polis och beroendemottagning.

Till hjälp finns samtyckesblanketter och en samverkansmodell för barnskyddsfrågor. Dokumenten kan laddas ned på: www.regeringen.ax.

Vid osäkerhet kan du alltid kontakta polisen eller barnskyddet för att få råd.

Eleven/studeranden ertappas påverkad

Separera om möjligt eleven/studeranden från övriga elever/studeranden.
Lämna hen inte ensam.

Informera rektor/biträdande rektor, skolhälsovårdare och/eller skolkurator.
Kontakta vårdnadshavarna (då det gäller en minderårig).

Lärare, Rektor/bitr. rektor kontaktar:

- Barnskyddet då det gäller en minderårig.
- Polisen (alltid då det finns misstanke om narkotikabruk, olagligt bruk av läkemedel eller langning av alkohol till minderåriga).

Vårdnadshavaren för eleven/studeranden hem eller till lämplig vård i enlighet med skolans anvisningar. Samtyckesblankett fylls i.

Om vårdnadshavaren inte kan nås konsulteras barnskyddet då det gäller en minderårig (efter kl. 16 nås barnskyddsjouren).

Eleven/studeranden samt vårdnadshavaren kallas till uppföljande samtal med personal från elev-/studerandehälsan snarast möjligt. Om samtyckesblankett ej fyllts i görs detta under samtalet.

Uppföljning enligt överenskommelse.

Vid återkommande oro fortsätter kontakten med barnskyddet.

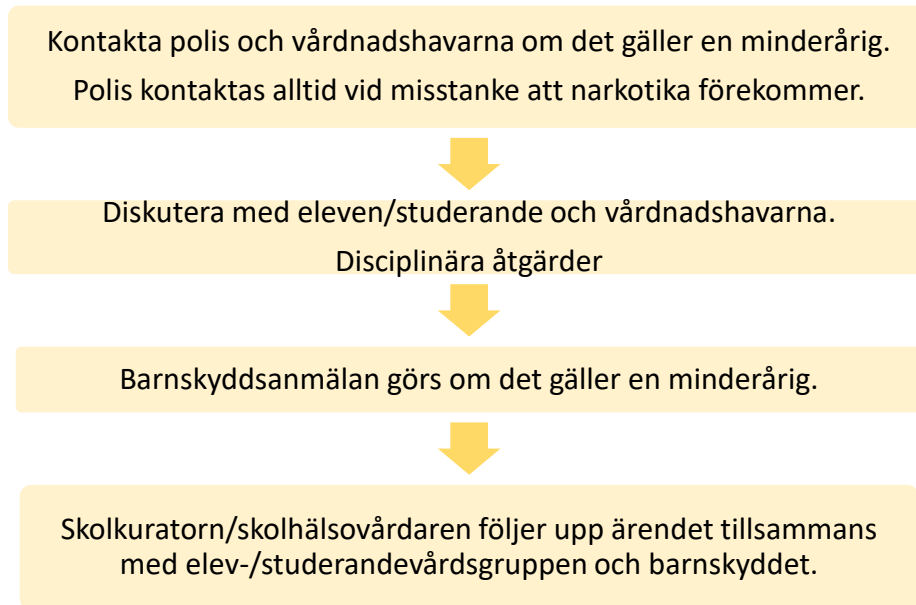
Vid behov ordnar skolan samtal med övriga berörda elever/studerande.

Lämna inte eleven/studeranden ensam.

Skicka inte eleven/studeranden hem ensam.

Lämna inte din kollega ensam med eleven/studeranden.

Om en elev/studerande har med sig alkohol/narkotika under skoltid

Om en vårdnadshavare kommer påverkad till skolan

Skolans personal förväntas inte hjälpa vårdnadshavare med problematiskt bruk med att få vård eller bli nykter.

Skolpersonalens främsta uppgift är i en sådan situation att hjälpa och stöda eleven/studeranden.

Uppmuntra eleven/studeranden att prata med skolkuratorn!

